

Rok 2011

Jaký byl rok 2011 v ČALS a pro ČALS, jaký z pohledu lidí postižených demencí? Loňskou výroční zprávu jsme zahajovali optimistickou informací o schválení přípravy Plánu Alzheimer českou vládou, letos tak pozitivní být nemůžeme - na Plánu se stále pracuje, výsledky prozatím nevidíme. Podpora lidí s demencí zůstává, zdá se, pouze na papíře vládního usnesení. Také ČALS se tak paradoxně v roce 2011 potýkal se snižující se podporou ze strany státu a jiných veřejných institucí. Nejbolestivěji se to projevilo v případě konzultací ČALS, které poskytujeme od zahájení naší činnosti a vždy byly pilířem našich služeb. Finanční podpora loni nedosáhla ani 50 % rozpočtu na službu, a tak jsme museli přistoupit k zásadním omezením. Snažili jsme se, aby nutné úspory co nejméně zasáhli lidi, kterým jsou konzultace určeny, přesto jsme museli zkrátit dobu, po níž je možné kontaktovat nás telefonicky - telefonické poradenství je ve všední dny aktuálně k dispozici do 8:00 do 19:00, o víkendu od 11:00 do 19:00. Díky podpoře institucionálních a soukromých dárců se nám podařilo konzultace udržet, vzhledem k výsledkům dotačních řízení na rok 2012 je jejich další fungování ale velmi nejisté.

Rok 2011 ale samozřejmě přinesl i dobré věci: Byli jsme velmi rádi, že se nám podařilo po dlouhých letech ladění společného termínu přivítat Jitku Zgola na Pražských gerontologických dnech. Jitka si z nich odnesla Zlatou Vážku, posluchači spoustu zajímavých a praktických rad zaměřených na stravování lidí s demencí. Jsme velmi rádi, že Jitka s námi začala

spolupracovat na projektu zkvalitňování služeb v Jihomoravském kraji a těšíme se, že v roce 2012 vyjde česky její kniha *Dobrou chuť!*

Za úspěch je možné rozhodně považovat vydání pomůcky Sada pro kognitivní trénink II, která vznikla díky práci a zkušenostem vedoucí denního stacionáře Gerontologického centra Jitky Suché a za podpory společnosti Lundbeck. Sada se kolegům moc povedla, je krásná a věříme, že ti, kteří si s ní budou trénovat paměť, myšlení a orientaci, ji budou hodnotit pozitivně.

Loni jsme představili nové webové stránky ČALS. Na první pohled jsou optimistické, a umožňují snadné doplňování a publikování novinek. Doufáme, že dobrých zpráv bude přibývat a bude o čem psát.

Jsme rádi, že pokračuje projekt Gerontologické a organizační supervize v Jihomoravském kraji: nadšení účastníků neopadá, ojedinelá podpora kraje trvá a soustředěná práce a spolupráce má své výsledky. To vše především díky Daně Hradcové, která má projekt pevně v rukou.

Z ostatních aktivit bychom rádi jmenovali pokračování úspěšných Dnů paměti - v roce 2008, kdy projekt začínal, bylo pravděpodobně léčeno 6000 osob s Alzheimerovou chorobou, díky projektu se toto číslo mohlo navýšit o 30%! Úspěšně pokračuje také Bezpečný návrat. Certifikát Vážka obdržela první zařízení, která nejsou našimi kontaktními místy. Pokračujeme v ediční a přednáškové činnosti. Respitní péče nadále pomáhá lidem, kteří dlouhodobě pečují o člověka s demencí v domácím prostředí. Rozvíjí se také obě

svépomocné skupiny, jak pro rodinné pečující, tak pro lidi s demencí. Členka skupiny pro lidi s demencí se zúčastnila konference Alzheimer Europe.

V roce 2011 bohužel zdravotní stav donutil dlouholetou členku výboru ČALS, paní Dagmar Šaškovou k rezignaci. Je nám to moc líto, práce paní Šaškové byla vždy velmi přínosná. Zároveň ale víme, že si zaslouží oddech. Je za ní kus práce - jako jedna z prvních rodinných pečujících veřejně promlouvala o svém nelehkém údělu, docházela na náročná jednání na ministerstva či jiné úřady, anebo pomáhala při běžném chodu naší společnosti. Nemůžeme zapomenout, že paní Šašková je držitelkou ocenění ČALS Zlatá Vážka, které získala v roce 2006. Přejeme mnoho zdraví a děkujeme za dlouholetou práci a podporu!

Dovolte nám ještě jedno osobní přání: gratulujeme Petrovi Veletovi k úspěšnému obhájení dizertace! Pane doktore, těšíme se, že roztančíš mnoho dalších domovů pro seniory a přineseš tak mnoho radosti jejich obyvatelům. Stejně jako každý rok upřímně děkujeme všem našim zaměstnancům, spolupracovníkům, podporovatelům a dárcům. Bez vaší pomoci bychom nemohli pomáhat! Děkujeme!

*Iva Holmerová
a Martina Mátlová*

Děkujeme!

Děkujeme společností Pfizer, Ipsen Pharma a Lundbeck za podporu projektu Dny paměti, společnosti Novartis děkujeme za podporu projektu Bezpečný návrat. Podpora, která se konzultacím dostala od společnosti CIBA (Czech-Irish Business Association), nadačního fondu Podepsáno srdcem a Raiffeisen banky, byla důležitá nejen kvůli financím, ale i jako morální vzpruha. Děkujeme také MPSV ČR, MZ ČR, hlavnímu městu Praha a MČ Praha 8 za podporu ve formě grantů a dotací. Velice si ceníme pomoci všech našich individuálních dárců, také díky vám věříme, že má naše práce smysl.

Činnost České alzheimerové společnosti v roce 2011

Konzultace a respitní péče ČALS

Cílem obou registrovaných sociální služeb - konzultace ČALS a respitní péče ČALS - je pomoc a podpora lidí s demencí stejně jako jejich rodinných pečujících. Cílem konzultací je odborné poradenství pro lidi postižené syndromem demence a jejich rodinné příslušníky. Respitní péče je odlehčovací službou, jejímž cílem je zastoupení rodinného pečujícího v okamžiku, kdy si potřebuje něco zařídit či si odpočinout. Pracovníci v přímé péči podstupují pravidelnou externí supervizi. V roce 2011 jsme poskytli 712 hloubkových

konzultací (celkem 1424 hodin konzultací, tedy více než v roce 2010). Respitní péči využilo 22 klientů, kterým bylo poskytnuto více než 6600 hodin této péče, tedy přibližně stejně jako v roce 2010.

Provoz kontaktního a informačního centra, které poskytuje základní poradenství, musel být na jaře omezen - ve všední dny je služba k dispozici od 8:00 do 19:00, o víkendech od 11:00 do 19:00. Centrum poskytuje informace klientům osobně, písemně i telefonicky. Průměrně jsme telefonicky poskytli informace 50 osobám

měsíčně (zájem byl tedy vyšší než v roce 2010). E-mailem zodpovídáme průměrně 20 dotazů měsíčně. Významnou součástí činnosti kontaktního a informačního centra jsou svépomocné skupiny. V roce 2011 se pravidelně scházely obě skupiny - rodinní pečující na svých Čajích o páté a lidé s demencí na svých Toulkách pamětí a duší.

Projekt byl podpořen dotací MPSV v rámci podpory sociálních služeb s regionální působností (konzultace i respitní péče), dotací hl. města Prahy v rámci podprogramu grantového řízení Podpora sociálních služeb poskytovaných občanům hlavního města Prahy (konzultace i respitní péče) a grantem MČ Praha 8 v sociální oblasti (konzultace).

Ediční činnost

ČALS dlouhá léta vydává řadu informačních materiálů a brožurek. Cílem ediční činnosti je zlepšení informovanosti o Alzheimerově chorobě a jiných typech demence (věříme, že dostatek informací pomůže k včasné diagnóze a tedy k účinnému terapeutickému zásahu) a přinášení informací o nových typech péčování. V roce 2011 jsme vydali letáky, o které je dle zkušeností nejvyšší zájem. Konkrétně se jedná o řadu 2-6 stránkových letáků, tzv. Dopisů České Alzheimerové společnosti, kterých existuje cca 30 a newsletteru Vážka, který podává

aktuální informace o novinkách z oblasti péče o lidi s demencí (ve formátu A4, v plánovaném nákladu 12 200 dopisů a newsletteru) a tzv. Noviny ke dni Alzheimerovy choroby (ve formátu A5; náklad 6 500 ks). Všechny materiály byly distribuovány bezplatně. Navíc jsme vydali příručku Na pomoc pečujícím (náklady na její vydání nebyly hrazeny z dotace). *Projekt byl podpořen z dotačního programu grantové podpory Ministerstva zdravotnictví. Tisk příručky Na pomoc pečujícím rodinám podpořila společnost Novartis.*

Přednášková činnost

Přednášková činnost ČALS je tradičně zaměřena na různé cílové skupiny (zdravotnické a sociální pracovníky, laické pečovatele) a jejím předmětem jsou zejména nové informace o Alzheimerově chorobě, nové možnosti terapie, způsoby a nové

metody pečování a praktické, každodenní aspekty péče o chronicky nemocného. V rámci přednáškové činnosti proběhl mimo jiné každoroční cyklus podzimních přednášek ČALS a také kurzy akreditované MPSV (například Tanec pro seniory).

Pražské gerontologické dny 2011

15. pražské gerontologické dny, které ČALS pořádala spolu s ČGGS ČLS JEP a Gerontocentrem, probíhaly ve strašnickém centru GreenPoint ve dnech 25. - 27. 5. 2011. Hlavním tématem a také podtitulem konference byla Moderní dlouhodobá péče. Účastníci měli možnost vyslechnout si přednášky v sekcích společenské aspekty dlouhodobé péče, medicínské aspekty dlouhodobé péče,

demence a farmakoterapie a dlouhodobá péče (3. gerontofarmakologický den). Poslední den proběhl workshop pod vedením Jitky Zgola. Konference měla více než 200 účastníků a byla zařazena do dalšího vzdělávání lékařů, lékárníků, fyzioterapeutů, ergoterapeutů a všeobecných sester. *Partnery konference byly společnosti Ipsen Pharma a Pfizer.*

Orgány České Alzheimerové společnosti k 31. prosinci 2011

Výbor v roce 2011 opustila ze zdravotních důvodů paní Dagmar Šašková. Ostatní orgány zůstaly beze změny.

Výkonný výbor

Prezident

(čestná nikoli statutární funkce):
doc. MUDr. Miloš Vojtěchovský, CSc.

Předsedkyně

(statutární zástupce, člen výboru):
doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.

Výkonná místopředsedkyně

(statutární zástupce, člen výboru):
Mgr. Martina Mátlová

Místopředsedkyně

(statutární zástupce, člen výboru):
PhDr. Hana Janečková, Ph.D.

Další členové výboru

MUDr. Helena Nováková
MgA. Petr Veleta, Ph.D.
doc. MUDr. Miloš Vojtěchovský, CSc.

Revizní komise

PhDr. Eva Jarolímová
Pavla Hýblová
Mgr. Dagmar Kovaříková

Hospodaření společnosti v roce 2011

Náklady (v tis. Kč)	
Spotřebované nákupy celkem	161
Služby celkem	2290
Osobní náklady celkem	2892
Ostatní náklady celkem	51
Poskytnuté příspěvky celkem	42
Celkem	5436
Výnosy (v tis. Kč)	
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	595
Změny stavu vnitroorganizačních zásob celkem	25
Ostatní výnosy celkem	732
Přijaté příspěvky celkem	1139
Provozní dotace celkem	2832
Celkem	5323
Výsledek hospodaření před zdaněním	-113
Výsledek hospodaření po zdanění	

Bezpečný návrat

Bežpečný návrat je dlouhodobým projektem ČALS, který pomáhá lidem, kteří jsou ohroženi blouděním. Do projektu jsou zapojeni nemocní a rodinní pečující, kteří poskytují základní údaje o nemocném a především telefonické kontakty na sebe a další členy rodiny. Nemocní díky vyplnění přihlášky získají náramek opatřený kódem, pod nímž je v případě potřeby možné nalézt v databázi spravované kon-

taktní informace. Na náramku je také číslo telefonické help-linky ČALS, která slouží jako kontaktní místo, a kde lze potřebné informace o klientovi projektu zjistit.

Projekt byl podpořen grantem společnosti Novartis.

Certifikace Vážka®

V roce 2008 jsme zaregistrovali Vážku jako ochrannou známku, v roce 2009 jsme na tento krok navázali a dokončili jsme všechny podkladové dokumenty pro certifikaci, proběhly také první audity. V roce 2010 jsme pokračovali v auditních návštěvách kontaktních míst České Alzheimerovy společnosti, neboť víme, že kontaktní místa jsou vizitkou ČALS. V roce 2011 jsme pak navštívili a certifikát Vážka® udělili těmto kontaktním (a dalším) místům: domovu se zvláštním režimem Diakonie ČCE - středisko Blanka v Písku, týdennímu stacionáři Farní charity Karlovy Vary, domovu Sv. Aloise Střediska městské charity Plzeň, domovu se zvláštním režimem Loucký Mlýn (Prácheňské sanatorium o.p.s.), dennímu stacionáři Pamatováček Olomouc, domovu se zvláštním režimem Domova pro seniory Odry, dennímu stacionáři Centra denních služeb Ostrava a dennímu stacionáři Domoinka oblastní charity Uherský Brod.

Dny paměti

V roce 2011 pokračoval projekt Dny paměti, který byl úspěšně zahájen v červnu roku 2008. Cílem projektu je včasná diagnostika Alzheimerovy choroby a jiných typů demence. V rámci projektu jsme provedli vyšetření 1 015 zájemců. Z nich byla téměř polovina (42 %) odeslána na další podrobná vyšetření ke specialistovi. Od začátku projektu tak bylo vyšetřeno 4059 lidí, návštěva u spe-

cialisty byla doporučena 1725 z nich. Projekt pokračuje také v roce 2012. Vyšetření jsme pilotně nabízeli také obyvatelům zařízení pro seniory v Jihomoravském kraji, protože pro lidi v institucích mohla být stávající místa hůře dostupná.

Generálním partnerem projektu v roce 2011 byla společnost Pfizer, partnery projektu byly společnosti Ipsen Pharma a Lundbeck.

Přenos dobré praxe a zkušeností v sociálním začleňování osob po poranění mozku

V létě byl ukončen projekt podpořený z ESF, který byl zahájen na podzim roku 2009, jeho nositelem byla společnost Cerebrum. Cílem projektu bylo sociální začleňování osob po poranění mozku na základě analýzy zahraniční situace a přenosu dobré

praxe. V roce 2011 byly publikovány výsledky studií a proběhla závěrečná setkání.

Projekt je podpořen finančními prostředky ESF a ze státního rozpočtu v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Databáze služeb pro seniory www.gerontologie.cz

Důležitou oblastí zájmu všech pečujících rodin je dostupnost zdravotně sociálních služeb, proto ČALS také v roce 2011 pracovala na databázi těch-

to služeb. Databáze momentálně obsahuje téměř 2000 záznamů a je dostupná na adrese www.gerontologie.cz.

Veřejná sbírka Pomerančový den

Veřejná sbírka spojená s informační kampaní byla v roce 2011 zorganizována tradičně v červnu na čtrnácti místech České republiky. Celkový výnos sbírky byl 97 794,00 Kč. Peníze byly použity na zlepšení péče o klienty s demencí v kontaktních místech České Alzheimerovy společnosti. Za všechny dary tímto ještě jednou děkujeme!

www.alzheimer.cz
www.gerontologie.cz

Gerontologická a organizační supervize

Projekt, jehož cílem je zlepšení péče o seniory v příspěvkových organizacích zřizovaných Jihomoravským krajem, vznikl koncem roku 2009 ve spolupráci s Fakultou humanitních studií UK, katedrou řízení a supervize a Gerontologickým centrem, zahájen byl úspěšně v roce 2010. Projekt probíhal ve všech 16 zařízeních pro seniory a zaměřoval se především na péči o lidi s demencí. V roce 2011 jsme se zaměřili na čtyři klíčové aktivity: 1. odborné konzultace a podpora pracovníků v přímé péči, 2. kurzy, přednášky, semináře a dílny (Životní příběh, Tanec pro seniory a Tanec pro lidi s demencí, Vztahová péče, Komunikace s lidmi s demencí, atd.), 3. trénink a koučování rozvojových týmů - Vážka a 4. kurz „Certifikovaný specialista pro oblast práce s lidmi s demencí“.

Adresář kontaktních míst ČALS k 31. 12. 2011

BRNO Diakonie ČCE - středisko v Brně, Hrnčířská 27, 602 00 Brno, J. GOMOLOVÁ, tel.: 775 747 281 poradenská linka, osobní konzultace (po objednání), svépomocné skupiny, pečovatelská služba, centrum denních služeb pro lidi s demencí - kapacita 7 míst		MYSLIBOŘICE Středisko Diakonie ČCE, Myslibořice 1, 675 60, H. SVOBODOVÁ, tel.: 568 834 947 infolinka (PO - PÁ 9:00 - 15:00), respitní pobyty, oddělení pro klienty s demencí	
BYSTRĚANY Domov důchodců, Pražská 236, 417 61 Bystřany, K. ŠAFRÁNKOVÁ, tel.: 732 305 538 infolinka, denní centrum, oddělení pro klienty s demencí		OLOMOUC Občanské sdružení Pamatováček ČALS Olomouc, Karafiátova 5, 779 00 Olomouc, E. KLEVAROVÁ, tel.: 585 426 110 infolinka, konzultace, svépomocné skupiny, denní stacionář	
ČESKÉ BUDĚJOVICE Zdravotně sociální fakulta JU katedra sociální práce, Ústav zdravotní a sociální práce - Centrum pro seniory „PATUP“, E. Destinové 46, 370 05 České Budějovice, L. MATHOVÁ tel.: 605 840 249 osobní konzultace po telefonické/emailové dohodě, kurzy trénování paměti, poradenství v oblasti komunikace s lidmi s demencí (videotrénink interakcí), konzultace a vyšetření paměti		OSTRAVA Slezská Diakonie, Siloe Ostrava, centrum denních služeb, Rolnická 55, 709 00 Ostrava, M. MACHOVÁ, tel.: 734 769 700 infolinka, konzultace, odlehčovací služby, svépomocné skupiny, centrum denních služeb	
DUBÍ Domov důchodců, Na Výšině 494, 417 01 Dubí 1, K. ZEMANOVÁ, tel.: 417 571 102 poradenská linka, osobní konzultace, oddělení pro pacienty s demencí		PÍSEK Blanka - středisko Diakonie ČCE, Jiráskovo nábřeží 2443, 397 01 Písek, D. VLÁŠKOVÁ, tel.: 382 219 057 poradenská linka, osobní konzultace, pečovatelská služba, oddělení pro klienty s demencí	
DVŮR KRÁLOVÉ nad LABEM Středisko diakonie ČCE, Benešovo nábřeží 1067, 544 01 Dvůr Král. n. Labem, Z. HOJNÝ, tel.: 499 621 094 infolinka, konzultace, pečovatelská služba, denní centrum, oddělení pro klienty s demencí		PÍSEK Prácheňské sanatorium, o.p.s., 17. listopadu 2444, 397 01 Písek, P. TESAŘOVÁ, tel.: 382 217 777 poradenská linka (PO - PÁ 7:00-15:30), konzultace, pečovatelská služba, oddělení pro klienty s demencí	
CHÝNOV Domov pro seniory Chýnov, Zámecká 1, 391 55 Chýnov, M. DRBALOVÁ, tel.: 381 406 217 poradenská linka, osobní konzultace, pečovatelská služba, oddělení pro klienty s demencí		PLZEŇ Středisko Městské charity Plzeň, Polední 11, 312 00 Plzeň, A. PRŮCHOVÁ, tel.: 377 459 157 poradenská linka, konzultace, pečovatelská služba, osobní asistence, oddělení pro klienty s demencí	
KARLOVY VARY Farní Charita, Svobodova 743/12, 360 17 Karlovy Vary, D. MATOUŠOVÁ, tel.: 353 434 215 infolinka, svépomocné skupiny, respitní péče, denní centrum, týdenní stacionář		PŘÍBRAM SANCO - Sdružení domácí péče, Čechovská 57, 291 05 Příbram 8, M. BLATOŇOVÁ, tel.: 318 427 424 poradenská linka, svépomocné skupiny, respitní péče, denní stacionář pro klienty s demencí - týdenní pobyty, domov rodinného typu, ošetrovatelské oddělení	
KRABČICE Domov odpočinku ve stáří (Diakonie ČCE), Rovné 58, 411 87 Krabčice, M. LENGÁLOVÁ, tel.: 603 480 526 infolinka, konzultace, oddělení pro klienty s demencí, respitní péče		SOBOTÍN Středisko Diakonie ČCE, Petrov nad Desnou 203, 788 16 Sobotín, P. PŘÍKOPOVÁ, tel.: 583 237 293 poradenská linka, konzultace, respitní péče, denní centrum, oddělení pro klienty s demencí	
LIBEREC Reva o.p.s., Svatoplukova 352/2, 46001 Liberec 4, L. PTÁČKOVÁ, tel.: 604 759 779 poradenská linka (24 hodin denně), osobní konzultace, edukační činnost		TÝNIŠTĚ nad ORLICÍ Geriatrické centrum, Turkova 785, 517 21 Týniště n. Orlicí, J. HEJNOVÁ, tel.: 494 371 380 poradenská linka, konzultace	
LIBICE nad CIDLINOU Diakonie ČCE - středisko v Libici nad Cidlinou, Husova 2, 289 07 Libice nad Cidlinou, D. PETRŽELKOVÁ, tel.: 325 625 672 poradenská činnost, Evangelický domov pro seniory - kapacita 28 lůžek, Domov se zvláštním režimem Opolany - 10 míst, Pátek u Poděbrad - 10 míst		UHERSKÝ BROD Denní stacionář Domovinka (Oblastní charita), Pod Valy 664, 688 01 Uherský Brod, M. VINTROVÁ, tel.: 572 631 388 poradenství, denní stacionář	
MĚLNÍK Centrum seniorů Mělník, Domov Vážka, Fügnerova 3523, 276 01 Mělník, R. SVOBODOVÁ, tel.: 605 231 904 poradenská linka, konzultace, oddělení pro klienty s demencí		VSETÍN Letokruhy, o.s., Tyršova 1271, 755 01 Vsetín, H. PETROUŠKOVÁ, tel.: 777 565 030 denní stacionář ve Valašské Polance 378, infolinka, respitní péče	

Česká alzheimerovská společnost měla v roce 2011 22 kontaktních míst ve všech krajích ČR. Místa, kde probíhá projekt Dny paměti jsou v seznamu označena , místa, která v loňském roce držela certifikát Vážka, jsou označena symbolem vážky .